

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรประจำกรุงแคนเบอร์รา

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

www.agrithai.org

จังหวัดทองทางการค้าเนื้อวัว: ออสเตรเลีย, สหรัฐฯ และบทบาทแรงผลักดันถึงเกษตรไทย

การประกาศของประธานาธิบดีสหรัฐฯ โดนัลด์ ทรัมป์ ที่จะยกเลิกภาษีนำเข้าเนื้อวัวจากออสเตรเลีย (ควบคู่กับสินค้าอาหารกว่า 200 รายการ) นับเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญของภูมิทัศน์การค้าโลกในปี 2568 โดยทรัมป์ให้เหตุผลว่า นโยบายดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของความพยายามบรรเทาภาระค่าครองชีพของประชาชนอเมริกัน และยังสอดคล้องกับแนวทาง ‘America First’ ที่เน้นการคุ้มครองผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของสหรัฐฯ เป็นหลัก ขณะเดียวกัน การเปิดทางให้เนื้อวัวออสเตรเลียเข้าสู่ตลาดสหรัฐฯ ภายใต้เงื่อนไขด้านความปลอดภัยทางชีวภาพ (biosecurity) และระบบติดตามตรวจสอบย้อนกลับ (traceability) ที่เข้มงวดขึ้น ยังถือเป็นโอกาสเชิงยุทธศาสตร์ให้ออสเตรเลียเพิ่มศักยภาพการแข่งขันด้านการส่งออก และสะท้อนความพยายามของสหรัฐฯ ในการใช้ ‘สินค้าเนื้อวัว’ เป็นเครื่องมือทางการเจรจาการค้าในเวทีระหว่างประเทศ

1. ภาพรวมเชิงนโยบายของออสเตรเลีย

1.1 จุดประสงค์ทางยุทธศาสตร์

รัฐบาลออสเตรเลียภายใต้การนำของพรรคเลเบอร์ (Albanese) ตระหนักดีว่าภาคการผลิตเนื้อวัวถือเป็นแหล่งรายได้ส่งออกสำคัญ โดยเฉพาะไปยังสหรัฐฯ ซึ่งออสเตรเลียกลายเป็นหนึ่งในผู้ส่งออกเนื้อแดง (lean beef) รายใหญ่ เนื้อออสเตรเลียถูกมองว่ามีจุดแข็งในตลาดสหรัฐฯ เนื่องจากโครงสร้างความต้องการของผู้บริโภคอเมริกันบางกลุ่ม และอุตสาหกรรมฟาสต์ฟู้ด การยกเลิกภาษีนำเข้าเนื้อวัวจึงเป็นส่วนหนึ่งของกลยุทธ์การค้าเพื่อเสริมอำนาจต่อรองของออสเตรเลียในการเจรจากับสหรัฐฯ โดยเฉพาะเมื่อรัฐบาลออสเตรียยังคงพยายามผลักดันให้มี genuine reciprocal tariffs เป็นศูนย์ (zero tariff) สำหรับสินค้าจากออสเตรเลีย

1.2 การผ่อนคลายมาตรการความปลอดภัยทางชีวภาพ (biosecurity)

ในช่วงก่อนหน้านี้ ออสเตรเลียมีข้อจำกัดต่อการนำเข้าเนื้อวัวจากสหรัฐฯ โดยเฉพาะหลังวิกฤตโรคคว่ำบ้า (BSE หรือ mad cow disease) อย่างไรก็ตาม ในปี 2568 ออสเตรเลียได้ผ่อนคลายมาตรการเหล่านี้หลังมีการประเมินความเสี่ยงว่ามีระบบการตรวจติดตามย้อนกลับ (traceability) ของสหรัฐฯ ที่เพียงพอและสามารถควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่น่าพอใจได้

การเปิดรับเนื้อสหรัฐฯ จึงไม่เพียงแต่เป็นการตอบสนองนโยบายการค้า แต่ยังถูกใช้เป็น “เครื่องมือ” เจจจา เพื่อให้สหรัฐฯ ทบทวนภาษีอื่น ๆ และเสริมความสัมพันธ์ทางยุทธศาสตร์ในระยะยาว

1.3 ปฏิบัติทางเมืองและการเจรจาทางเศรษฐกิจ

ผู้นำออสเตรเลียไม่มองแค่การยกเลิกภาษีเนื้อวัวเป็นเพียงเรื่องการค้าเท่านั้น แต่เป็น “โอกาสยุทธศาสตร์” ในการดำเนินนโยบายการค้าแบบกว้างขึ้น รัฐมนตรีต่างประเทศและรัฐมนตรีการค้าออสเตรเลียชี้ว่าการกลับไปสู่ “การค้าเสรีและเป็นธรรม” (fair and free trade) เป็นเป้าหมายสำคัญ โดยตามรายงานข่าวพบว่ามีผู้ใช้ “เงื่อนไขเนื้อวัว” เป็นจุดต่อรอง (bargaining chip) ในการเจรจากับสหรัฐฯ โดยเฉพาะในประเด็นภาษีอื่น ๆ (เช่น เหล็กและอลูมิเนียม) รายงานบางฉบับชี้ว่าผู้นำออสเตรเลียอาจใช้มาตรการความปลอดภัยทางชีวภาพกับเนื้อสหรัฐฯ (ที่เพิ่งเปิดประตู) เป็นเครื่องมือการเจรจาเพิ่มเติม โดยไม่เสียหายต่อความปลอดภัยในประเทศ

2. ผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อออสเตรเลีย

2.1 การส่งออกเนื้อวัวขยายตัว

แม้ก่อนหน้านี้จะมีภาษีนำเข้า 10% แต่ออสเตรเลียยังคงส่งออกเนื้อแดงจำนวนมากไปสหรัฐฯ อย่างต่อเนื่อง และหลังประกาศยกเลิกภาษี ความต้องการส่งออกยังคงเพิ่มขึ้นอย่างแข็งแกร่ง นักลงทุนและผู้ผลิตมองว่าเป็นโอกาสที่จะใช้ศักยภาพการผลิตให้เต็มที่ ทั้งในแง่ปริมาณ (volume) และคุณภาพ (quality) โดยเฉพาะเนื้อโคที่เลี้ยงด้วยหญ้า (grass-fed) และเนื้อที่ได้จากการเลี้ยงขุนที่มีต้นทุนที่สามารถแข่งขันได้ดีในตลาดสหรัฐฯ

2.2 ความยืดหยุ่นของอุตสาหกรรมเนื้อ

อุตสาหกรรมเนื้อของออสเตรเลียมีความยืดหยุ่นสูงแม้จะถูกเรียกเก็บภาษีตามอัตราก่อนหน้านี้ มีรายงานว่าในช่วง “grilling season” ตลาดสหรัฐฯ ยังคงนำเข้าเนื้อออสเตรเลียในปริมาณมาก ทั้ง ๆ ที่มีภาระภาษีอยู่ยิ่งกว่านั้น รายงานของ Meat & Livestock Australia (MLA) ชี้ว่าออสเตรเลียสามารถผลักดันสถิติการส่งออกเนื้อแดงในปี 2567–2568 ได้ถึงระดับสูงสุด โดยรวมส่งออกเนื้อแดงทุกชนิด (beef, mutton, lamb) ในปริมาณที่สูงมาก ความสำเร็จนี้สะท้อนถึงประสิทธิภาพการผลิต (efficiency) การเข้าถึงตลาด และความได้เปรียบเชิงการแข่งขันของอุตสาหกรรมเนื้อของออสเตรเลีย

2.3 ความเสี่ยงด้านความปลอดภัยทางชีวภาพ (biosecurity)

แม้รัฐบาลออสเตรเลียนยืนยันว่าได้ทำการประเมินความเสี่ยงทาง biosecurity อย่างละเอียดแล้วก่อนผ่อนคลายมาตรการนำเข้าเนื้อจากสหรัฐฯ แต่ความกังวลยังคงอยู่ในหมู่เกษตรกร เจ้าของฟาร์ม และภาคอุตสาหกรรมเนื้อ เนื่องจากการนำเข้าเนื้อในปริมาณมากอาจเพิ่มความเสี่ยงของการเกิดโรคในโคเนื้อ หรือการไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขของระบบ traceability หากระบบและการตรวจสอบไม่ได้เข้มแข็งเพียงพอ

3. ผลกระทบต่อประเทศไทย

การเปลี่ยนแปลงในเชิงนโยบายการค้าเนื้อวัวระดับโลกกล่าวไม่เพียงส่งผลต่อออสเตรเลีย-สหรัฐฯ เท่านั้น แต่ยังสะท้อนผลกระทบต่อประเทศอื่น โดยเฉพาะ**ประเทศไทย** ซึ่งมีภาคเกษตรและการผลิตเนื้อ (วัว) ที่อ่อนไหว ต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของการค้าโลก

3.1 ความเสี่ยงการแข่งขันในการส่งออก

- **แรงกดดันด้านราคาจากออสเตรเลีย:** หากออสเตรเลียขยายการส่งออกเนื้อวัวไปยังสหรัฐฯ ได้มากขึ้น เนื่องจากต้นทุนต่ำกว่าและการผ่อนภาษี ไทยอาจเผชิญการแข่งขันกับเนื้อออสเตรเลียในตลาดส่งออก เนื่องจากผู้ซื้อโลก (buyers) อาจหันไปทางออสเตรเลียมากขึ้น
- **การเลือกตลาดใหม่ของไทย:** เพื่อหลีกเลี่ยงการแข่งขันโดยตรงกับออสเตรเลียในตลาดสหรัฐฯ ไทยอาจต้องหันไปเจาะกลุ่มตลาดเอเชีย (อาเซียน จีน ญี่ปุ่น) หรือนำเนื้อผลิตเนื้อที่มีความเฉพาะ (น้อง เนื้อสเต็ก เนื้อพรีเมียม) เพื่อสร้างความแตกต่าง เพิ่มทางเลือกให้กับผู้ซื้อ

3.2 โอกาสในการยกระดับมาตรฐาน

การเปลี่ยนแปลงนี้อาจกระตุ้นให้ไทยปรับตัวโดยเร่งพัฒนามาตรฐานการผลิตเนื้อให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล เช่น:

- **ระบบ traceability:** ไทยอาจลงทุนในเทคโนโลยีการติดตามโค (เช่น ID หรือบาร์โค้ด) เพื่อให้ผู้ซื้อระหว่างประเทศมั่นใจในแหล่งที่มา
- **มาตรฐานความปลอดภัยทางชีวภาพ (biosecurity):** การปฏิบัติตามมาตรฐานสุขภาพสัตว์ให้เทียบเคียงกับมาตรฐานสากลจะช่วยเพิ่มโอกาสส่งออก
- **การแปรรูปเนื้อ:** การขยายอุตสาหกรรมแปรรูปเนื้อ (สเต็ก เนื้อตัดแต่งในบรรจุภัณฑ์ เนื้อเพื่อส่งออก) จะช่วยเพิ่มมูลค่าให้กับเกษตรกรไทย

3.3 ความเสี่ยงด้านต้นทุนและการเข้าถึงเทคโนโลยี

- **ต้นทุนการปรับตัวสูง:** เกษตรกรรายย่อยในไทยอาจขาดกำลัง องค์กรความรู้หรือเงินลงทุนในการปรับตัวให้เป็นไปตามมาตรฐานความปลอดภัยทางชีวภาพ
- **ความไม่เท่าเทียมทางทุน:** โรงฆ่าสัตว์และโรงงานแปรรูปขนาดเล็กอาจไม่สามารถลงทุนในเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม ทำให้การส่งออกถูกจำกัดอยู่ในกลุ่มผู้ผลิตขนาดใหญ่ที่เข้าถึงมาตรฐานการผลิต
- **ความเสี่ยงทางการเงิน:** หากไทยเข้าสู่การแข่งขันในตลาดโลก (หรือพยายามขยายปริมาณการส่งออก) แต่เกิดปัญหาทางการเงินหรือการตลาด เกษตรกรอาจได้รับผลกระทบทางรายได้

3.4 ผลกระทบต่อความมั่นคงอาหารภายในประเทศ

- หากไทยมุ่งเน้นการผลิตเนื้อเพื่อการส่งออก (เพื่อแข่งขันกับออสเตรเลีย) อาจเกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการผลิตภายในประเทศ โดยเฉพาะหากเกษตรกรหันไปเลี้ยงโคเพื่อส่งออกมากขึ้น อาจเหลือน้อยลงในตลาดในประเทศ ทำให้ราคาภายในประเทศปรับตัว หรือเกิดความเสี่ยงด้านการเข้าถึงเนื้อในประเทศ
- นอกจากนี้ ความแปรปรวนในตลาดโลกอาจนำไปสู่ความไม่แน่นอนในรายได้ของเกษตรกรไทย ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงเศรษฐกิจของครัวเรือนเกษตรกร

4. บทส่งท้าย

การที่สหรัฐฯ ยกเลิกภาษีนำเข้าเนื้อวัวจากออสเตรเลียไม่ใช่เพียงแค่ “ข่าวดี” สำหรับผู้ส่งออกออสเตรเลียเท่านั้น แต่เป็นตัวเร่งให้เห็นภาพการค้าเนื้อโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ออสเตรเลียใช้โอกาสนี้อย่างมีชั้นเชิง ทั้งในแง่เศรษฐกิจและการเมือง โดยผ่อนคลายมาตรการความปลอดภัยทางชีวภาพเพื่อเปิดประตูทางการค้า ขณะเดียวกันใช้เนื้อวัวเป็น “เครื่องมือ” เจรจากทางยุทธศาสตร์กับสหรัฐฯ

สำหรับประเทศไทย สิ่งนี้เป็นสัญญาณเตือนและโอกาสผสมกัน หากไทยไม่ปรับกลยุทธ์อาจถูกเบียดในตลาดส่งออกโดยออสเตรเลีย แต่หากไทยเลือกปรับตัวให้ทัน นี่อาจเป็นจุดเริ่มต้นของการปฏิรูปภาคการเกษตรไทยให้แข็งแกร่ง และยั่งยืนกว่าที่เคย การเน้นพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์ ส่งเสริมการแปรรูป และใช้เวทีการค้าโลกให้เต็มศักยภาพ จะช่วยให้ไทยไม่เพียงรักษาส่วนแบ่งการตลาดได้ แต่ยังสามารถสร้างจุดแข็งเฉพาะตัวในตลาดโลกได้อย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

1. Reuters, “Australia welcomes Trump’s removal of beef tariffs, seeks more relief.”
2. The Guardian, “Australia welcomes Trump’s removal of tariffs on beef and other food imports.”
3. AAP News, “Trump removes tariffs on Australian beef exports.”
4. Al Jazeera, “Australia lifts US beef restrictions slammed by Trump.”
5. ABC News, “Explained: What impact Trump tariff war will have on NT meat market.”
6. India Today, “Good thing for producers: Australia praises Trump’s removal of beef tariffs.”
7. ABC News, “Australia could bargain over partial US beef ban in Trump tariff talks.”
8. ABC News, “Grilling season demand for Aussie beef outweighs Trump tariffs.”
9. New England Times, “Trump tariffs have little impact as Australian red meat exports smash records.”
10. News.com.au, “Trump makes stunning tariff backflips on Australian beef exports.”
11. ABC News, “Agriculture department confirms US beef not banned in Australia.”

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรประจำกรุงแคนเบอร์รา
27 พฤศจิกายน 2568